آرمان ملی
armanmeli.ir
سال هشتم
شماره ۲۵۱۸
پنجشنبه
۱۴ • ۰۸ • ۱۴۰۵
۲۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ / ۰۴ نوامبر ۲۰۲۶

اخبار

تالار شیشه‌ای سبز ماند

بازار سرمایه دیروز همانند روز قبل صعودی بود؛ به طوری که شاخص کل با رشد بیش از ۸۸ هزار واحد به رقم هفت میلیون و ۹۱۲ هزار واحد رسید. به گزارش ایسنا، بازار سهام پس از روند کاهشی که از اواخر مهرماه آغاز کرده بود، سه شنبه و چهارشنبه صعودی شد. در آخرین روز کاری هفته شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۸۸ هزار و ۴۵ واحد رشد کرد و به رقم هفت میلیون و ۹۱۲ هزار و ۶۴۸ واحد رسید. روز گذشته هم شاخص ۱۷۵ هزار واحد افزایش یافته بود. شاخص هم‌وزن نیز ۱۴ هزار و ۲۲۳ واحد رشد کرد و به رقم دو میلیون و ۲۲۹ هزار واحد رسید.

روز چهارشنبه ۸۶۰ هزار معامله به ارزش ۳۸۲۳ میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد. فملی و تابان بشترین اثر مثبت را بر شاخص بورس داشتند، اما فارس تاثیر منفی ایجاد کرد. فملی شبندر و فساپ هم از نمادهای پرتراکنش امروز بودند. شاخص فرابورس ایران نیز با ۲۹۶ واحد افزایش به رقم ۶۷ هزار و ۱۵ واحد رسید. روز چهارشنبه ۹۴۱ هزار معامله به ارزش ۴۳ هزار میلیارد تومان در فرابورس انجام شد. آریا و فزر بیشترین اثر مثبت را بر شاخص فرابورس داشتند اما کگهر اثر منفی داشت. از نمادهای پرتراکنش نیز می‌توان به فپردیس، شکیمیا و وسرمایه اشاره کرد.

کمبودی در بازار کاغذ نداریم

رئیس اتحادیه فروشندگان کاغذ و مقوا گفت: با وجود مشکلات موجود در مسیر واردات، کمبود کالا در بازار نداریم.

حمید نیکدل، رئیس اتحادیه صنف فروشندگان کاغذ و مقوای تهران در آخرین وضعیت بازار کاغذ گفت: با وجود مشکلات موجود در مسیر واردات، کمبود کالا در بازار نداریم. رئیس اتحادیه صنف فروشندگان کاغذ و مقوای تهران با اشاره به دشواری واردات در بازار کاغذ و مقوا گفت: با وجود مشکلات موجود در مسیر واردات، کمبود کالا در بازار نداریم.

بر اساس اعلام اتاق اصناف تهران، نیکدل در ارتباط با مسیرهای جدید واردات کاغذ بیان کرد: اخیرا واردات کاغذ علاوه بر روسیه، از کشورهای پاکستان و افغانستان نیز تسهیل شده است. رئیس اتحادیه صنف فروشندگان کاغذ و مقوای تهران همچنین از افزایش چشمگیر هزینه‌های حمل و نقل خبر داد و اعلام کرد: هزینه حمل از ۲ هزار یورو به ۱۶ هزار یورو رسیده است.

زمان تسویه با فروشگاه‌های کالابرگ

شرکت فناوری اطلاعات رفاه ایرانیان (فارا) در اطلاعیه‌ای درباره فرآیند تسویه حساب با فروشگاه‌های طرف قرارداد طرح کالابرگ الکترونیکی اعلام کرد: پرداخت مطالبات فروشگاه‌ها منوط به تامین منابع مالی و واریز اعتبار از سوی دستگاه‌های ذیربط به حساب شرکت مجری طرح است.

به نقل از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، شرکت فناوری اطلاعات رفاه ایرانیان (فارا) با صدور اطلاعیه‌ای خطاب به پذیرندگان و فروشگاه‌های طرف قرارداد طرح کالابرگ الکترونیکی، درباره روند تسویه حساب مطالبات آنها توضیح داد. بر اساس این اطلاعیه، در دوره جدید اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی، تسویه حساب با فروشگاه‌های طرف قرارداد پس از تامین منابع مالی و واریز اعتبار از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب شرکت مجری طرح انجام خواهد شد. در ادامه این اطلاعیه آمده است که شرکت فارا بلافاصله پس از دریافت منابع مالی از نهادهای مربوطه، نسبت به پرداخت مطالبات و تسویه حساب کامل با تمامی فروشگاه‌های طرف قرارداد در سریع‌ترین زمان ممکن اقدام خواهد کرد.

این شرکت ضمن قدردانی از صبوری و همراهی کسبه و فروشگاه‌داران، تاکید کرده است که هماهنگی مراکز فروش، توزیع اعتبارات و تسویه حساب با فروشگاه‌ها را دنبال می‌کند.

برخورد استاندارد با متخلفان

عرضه شوینده‌های فله‌ای و فاقد بسته‌بندی در بازار، به دلیل نبود امکان شناسایی تولیدکننده، ترکیبات و میزان ایمنی محصول، نگرانی‌هایی را درباره سلامت مصرف‌کنندگان ایجاد کرده که مدیرکل استاندارد استان تهران با هشدار نسبت به مخاطرات این محصولات اعلام کرد: در راستای ساماندهی بازار و برخورد با عرضه‌کنندگان متخلف به این حوزه ورود کرده‌ایم. قاسم فدوی - مدیرکل استاندارد استان تهران - در نشست خبری با اصحاب رسانه درباره ابعاد نظارتی در حوزه صنایع غذایی گفت: حیطه نظارتی سازمان ملی استاندارد شامل بخش‌های متعددی است؛ نخست، نظارت بر کالاهایی که مشمول مقررات استاندارد اجباری هستند که فرآورده‌های گوشتی نیز در زمره کالاهای دارای استاندارد اجباری قرار دارند. بخش دوم، نیز نظارت بر فرآورده‌هایی است که مشمول استانداردهای تشویقی و اختیاری هستند و خود تولیدکننده درخواست کرده تا محصولش تحت پوشش استاندارد قرار بگیرد که بر این حوزه نیز نظارت کامل اعمال می‌شود.

هادی حق‌شناس در گفت‌وگو با «آرمان ملی» درباره تغییر دامنه مشمولان کالابرگ:

حمایت‌های نقدی مُسکن موقت اقتصاد است

آرمان ملی- صدیقه بهزادپور: در شرایطی که حذف ارز ترجیحی با هدف انتقال منابع حمایتی به انتهای زنجیره تولید و مصرف و حمایت مستقیم از خانوارها از طریق کالابرگ اجرایی شده، تغییرات اخیر در فهرست مشمولان و حذف بخشی از دهک‌ها از این حمایت، بار دیگر موضوع عدالت در توزیع منابع و آثار سیاست‌های حمایتی بر معیشت خانوارها را به کانون توجه بازگردانده است. محدودیت منابع دولت در کنار تداوم تورم و فشارهای اقتصادی، این پرسش را مطرح می‌کند که آیا منابع حاصل از حذف ارز ترجیحی می‌تواند پاسخگوی نیاز همه گروه‌های هدف باشد و در صورت تداوم روند فعلی، چه چشم‌اندازی پیش روی معیشت مردم قرار خواهد گرفت؟

◄ حذف دهک‌ها در تخصیص یارانه

به گزارش «آرمان ملی»، یکی از اهداف اصلی حذف ارز ترجیحی، انتقال منابع صرفه‌جویی‌شده به انتهای زنجیره تولید و مصرف و حمایت مستقیم از خانوارها از طریق کالابرگ بود، اما در تغییرات اخیر برخی از اقشار از فهرست مشمولان حذف شده‌اند، و شروطی مانند؛ مالکیت خانه، خودرو و... از عواملی است که افراد را از شمولیت دریافت کالابرگ حذف می‌کند. رویکردی که برخلاف ادعای نخست اجرای طرح کالابرگ و تخصیص آن به همه افراد به دلیل حذف ارز ترجیحی از کالاها محسوب می‌شود. این در حالی است که پیش از این حتی وعده افزایش رقم کالابرگ متناسب با تورم نیز داده شده بود. اما حذف بسیاری از دهک‌ها همزمان با افزایش نرخ تورم ابهامات و پرسش‌های بسیاری را برای مردم ایجاد کرده است که این تصمیمات، چه پیامدهایی را برای معیشت خانوارها و سفره مردم به همراه خواهد داشت؟

از طرف دیگر، میزان دریافت یارانه‌های کنونی برای افرادی که مشمول دریافت آن تشخیص داده شده‌اند، نیز محل بحث و بررسیهای بیشتری است که آیا پرداخت یارانه‌های نقدی و کالابرگ می‌تواند در شرایط فعلی پاسخگوی فشارهای اقتصادی و جبران کاهش قدرت خرید مردم باشد و سفره خانوار همان دهک‌های اندک نیز را بهبود بخشد؟

◄ اقتصاد علم کمبود منابع

هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصادی، در گفت‌وگو با خبرنگار «آرمان ملی»، با تأکید بر اینکه اقتصاد اساساً علم تخصیص منابع محدود است، افزود: طبیعی است که در شرایط محدودیت منابع، امکان برخورداری همه دهک‌ها از حمایت‌های دولتی وجود نداشته باشد. او در عین حال تأکید می‌کند که پرداخت یارانه و کالابرگ، هرچند می‌تواند در مقاطع گذار بخشی از فشار اقتصادی را کاهش دهد، جایگزین اصلاحات اساسی و تقویت بنیان‌های اقتصادی کشور نخواهد شد.

این تحلیلگر اقتصادی توضیح داد: کوتاه‌ترین تعریفی که برای علم اقتصاد وجود دارد، این است که اقتصاد علم کمبود منابع است. بنابراین اگر این فرض را بپذیریم که منابع با محدودیت مواجه هستند، طبیعتاً تخصیص منابع به جامعه هدف اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. او افزود: با حذف ارز ترجیحی، منابعی در اختیار دولت قرار می‌گیرد، اما این منابع محدود هستند و نامحدود نیستند. به‌ویژه در شرایطی که تورم در اقتصاد وجود دارد، ارزش واقعی این منابع نیز به‌تدریج کاهش پیدا می‌کند.

◄ حذف کالابرگ طبیعی است

حق‌شناس اضافه کرد: قطعاً در چنین شرایطی، منابع حاصل از حذف ارز ترجیحی به دهک‌هایی اختصاص داده می‌شود که از نظر سیاست‌گذار در اولویت دریافت حمایت قرار دارند و ممکن است بخشی از دهک‌ها به دلیل محدودیت منابع از دریافت این حمایت محروم بمانند. بنابراین اینکه همه گروه‌ها مشمول دریافت این منابع نشوند، در شرایط محدودیت منابع، امری طبیعی است. البته با توجه به شرایطی که در گذشته وجود داشته و روندی که اکنون طی می‌شود، به نظر می‌رسد دامنه دهک‌های مشمول به‌تدریج تغییر می‌یابد و لایه‌های پایین‌تری از جامعه نیز در زمره دریافت‌کنندگان این حمایت‌ها قرار بگیرند.

◄ مسکن‌ها دائمی نیستند

او خاطرنشان کرد: در هر حال، پرداخت یارانه‌هایی که از محل تغییر قیمت بنزین و همچنین حذف ارز ترجیحی در نظر گرفته می‌شود، نمی‌تواند راه‌حل اساسی مشکلات اقتصادی باشد. این پرداخت‌ها در واقع نقش مسکن را دارند و نمی‌توانند به‌تنهایی مشکلات معیشتی مردم را برطرف کنند. حق‌شناس تاکید کرد: مسئله اساسی این است که بنیه اقتصادی کشور تقویت شود. کسب‌وکارها باید به روال عادی بازگردند و موانعی مانند تحریم‌های مؤثر و مسائل مشابه برطرف شوند. اینها اقداماتی هستند که می‌توانند به بهبود شرایط اقتصادی کمک کنند. به اعتقاد او، بهبود روابط و توسعه همکاریهای اقتصادی، حذف چالش‌های موجود چون جنگ و... از جمله راهکارهایی است که می‌تواند به بهبود شرایط اقتصادی کمک کند و قطعاً راههایی چون یارانه، کالابرگ و... راهکار اساسی تلقی نمی‌شوند، بلکه می‌توانند به عنوان مسکن ما را در گذر از شرایط یاری کنند.

او یادآور شد: در واقع، کالابرگ و یارانه را باید حمایت‌هایی برای یک مقطع گذار دانست، نه راه‌حل درمان اقتصاد. اقتصاد کشور برای عبور از وضعیت فعلی به اقدامات بنیادی‌تری نیاز دارد و صرف پرداخت یارانه نمی‌تواند جایگزین تقویت ظرفیت‌های اقتصادی و بهبود شرایط فعالیت بنگاه‌ها و کسب‌وکارها شود.

◄ چشم‌انداز اقتصاد

با توجه به اظهارات این تحلیلگر اقتصادی اقدامات صورت گرفته در شرایط کنونی فقط راهی کوتاه‌مدت و مقطعی است که با توجه به شرایط حال صورت گرفته است و بدیهی است درمان تلقی نمی‌شود و در این بین بهبود اساسی شرایط نیازمند اصلاحات ساختاری است. اما اینکه آیا چشم‌اندازی برای این امر در شرایط کنونی به چشم می‌خورد یا خیر و اینکه تاب آوری اقتصادی برای به کارگرفتن همین مسکن‌ها تا چه زمانی ممکن خواهد بود، خود مسأله‌ای است که نیاز به بررسی بیشتر دارد. اما هادی حق‌شناس در این باره گفت: به هر حال، جنگ و شرایط ناشی از آن نمی‌تواند برای همیشه ادامه پیدا کند. هیچ معضل و تحریمی دائمی نیست. واقعیتی که وجود دارد این است که هم تحریم، هم محاصره و هم شرایط جنگی و نه صلح، طبیعتاً به اقتصاد ایران آسیب می‌رساند؛ همان‌طور که اقتصاد جهان نیز از این وضعیت متأثر می‌شود.

◄ رفع محدودیت‌ها

او یادآور شد: تصور جهان این نبود که اختلال در تنگه هرمز بتواند تا این اندازه اقتصاد جهانی را تحت تأثیر قرار دهد، اما اکنون شاهد وقوع چنین اتفاقی هستیم. این موضوع نشان می‌دهد که اختلال در مسیرهای راهبردی و تجاری تا چه اندازه می‌تواند پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای داشته باشد. بنابراین اگر این موانع برطرف شوند، می‌توانند تأثیر بسیار زیادی بر اصلاح ساختار اقتصادی و تقویت بنیه اقتصاد کشور داشته باشند. رفع محدودیت‌ها و بازگشت شرایط به وضعیت عادی، از جمله عواملی است که می‌تواند زمینه بهبود شرایط اقتصادی را فراهم کند.

یک کارشناس خودرو:

ریشه گرانی خودرو جای دیگری است!

یک کارشناس بازار خودرو با تاکید بر اینکه پرداختن بیش از حد به موضوع واردات، توجه سیاست‌گذار را از نیازهای اصلی جامعه دور کرده، تصریح کرد که ترکیبی از عواملی چون کمبود عرضه، تحریم‌های بین‌المللی، مدیریت غیرحرفه‌ای و انتظارات درآمدی دولت در بودجه، زنجیره خودروهای داخلی و وارداتی را هم‌زمان تحت تاثیر موج گرانی قرار داده است. مسیح فرزانه در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به تحولات اخیر در بازار خودرو و شدت گرفتن قیمت‌ها، شرایط اقتصادی و رکود تورمی حاکم بر صنعت و بازار خودرو اظهار کرد: بازار خودرو در وضعیت فعلی با یک بی‌ثباتی و جهش کامل به سر می‌برد و عملا نهاد نظارتی و ابزار کنترلی موثری برای مدیریت آن دیده نمی‌شود که نشان دهنده وضعیتی است که ریشه در سال‌ها بی‌توجهی به رعایت استانداردهای ساختاری در این صنعت دارد. وی ادامه داد: باید بپذیریم که قیمت‌گذاری دستوری یکی از آسیب‌های ریشه‌دار دو دهه گذشته هم بر صنعت و هم بر بازار خودرو بوده و در حالیکه صنعت خودرو در تمام دنیا متکی بر زنجیره‌ای پیوسته شامل تامین قطعه، لجستیک و حمل‌ونقل و نقل‌وانتقالات بانکی است؛ اما شرایط امروز کشور تحت فشار همزمان تحریم‌های بین‌المللی و تحریم‌های داخلی ناشی از مدیریت غیرحرفه‌ای، ابلاغیه‌ها، مصوبات و دستورالعمل‌های خلق‌الساعة قرار دارد که مجموعه این عوامل وضعیت کنونی بازار را رقم زده است. این کارشناس بازار خودرو در پاسخ به سوالی درباره میزان تاثیر گذاری واقعی تحولات اخیر در بخش خودروهای وارداتی بر تمام شبکه بازار خودرو در کشور گفت: بزرگ‌نمایی در این موضوع رخ داده؛ واقعیت این است که بیش از ۹۰ درصد از جامعه و خریداران و مصرف کنندگان خودرو، شامل افراد معمولی، کارمندان، کسبه و دانشجویان، با خودروهای داخلی سر و کار دارند و پرداختن غیرعادی و بیش از حد به موضوع واردات خودرو و پیامد منفی به همراه داشت؛ از یک سو واردات را دچار حاشیه و التهاب کرده و از سوی دیگر توجه سیاست‌گذار را از کف جامعه و نیازهای اصلی بازار خودروهای داخلی دور کرده و کار به جایی رسیده که قیمت خودروهایی که امروز به عنوان خودروهای اقتصادی داخلی نام برده می‌شوند در بازار به نزدیکی دو میلیارد تومان رسیده است. فرزانه ادامه داد: با این حال، انتظارات درآمدی دولت از واردات خودرو در بودجه و افزایش تعرفه‌ها، موجی از گرانی را در بازار ایجاد کرد که زنجیره خودروهای داخلی، مونتاژی چینی و وارداتی را تحت تاثیر قرار داد. اما افزایش قیمت خودروهای داخلی در هفته‌های اخیر نیز از همین حواشی و انتظار برای افزایش قیمت خودروهای وارداتی کلید خورد و از سوی دیگر عوامل بنیادی دیگری نظیر افت ۳۵ درصدی تولید و رشد نرخ ارز نیز در این افزایش قیمت نقش داشته‌اند. وی با اشاره به حاکمیت رکود بی‌سابقه در بازار خودرو طی چهار سال گذشته گفت: با وجود کاهش شدید تقاضا و افت چشمگیر معاملات، قیمت‌ها در ایام اخیر سیر صعودی تصاعدی داشته‌اند و دلیل اینکه بازار در برابر کاهش قیمت مقاومت می‌کند و با وجود نبود مشتری، قیمت‌ها بالا می‌رود، کمبود شدید عرضه است؛ چراکه خودروسازان داخلی به دلیل عدم توانایی در افزایش پلکانی و درازمدت تولید، نمی‌توانند پاسخگوی نیاز بازار باشند و اقتصاد هوشمند بازار نیز به این کمبود عرضه به خوبی پی برده است. فرزانه خطاب به مصرف‌کنندگان توصیه کرد: بهتر است در حال حاضر، خریداران از ثبت نام‌های درازمدت و پیش فروش‌های طولانی مدت خودروهای داخلی و وارداتی پرهیز کرده و چنانچه واقعا به خودرو نیاز دارند، بر اساس بودجه خود به بازار مراجعه کرده و خودرو را با پلاک و سند به صورت نقدی خریداری کنند. وی در پایان هشدار داد: بسیاری از قیمت‌هایی که در فضای مجازی و پلتفرم‌ها اعلام می‌شود، قیمت‌های واقعی مبادله و عقد قرارداد نیست و مصرف‌کنندگان نباید مبنای تصمیم خود را بر اساس این آگهی‌ها بگذارند، بلکه لازم است برای دستیابی به میانگین واقعی قیمت‌ها به بازار مراجعه کنند.

هشدار تخریب محصولات کشاورزی در ۲۷ استان

سازمان هواشناسی کشور با صدور نخستین هشدار سطح نارنجی ویژه کشاورزان، از فعالیت و تشدید سامانه بارشی در بخش‌هایی از کشور طی روزهای پنجشنبه (۱۴ آبان) تا روز یکشنبه (۱۷ آبان) خبر داد. سازمان هواشناسی کشور با صدور نخستین هشدار سطح نارنجی هواشناسی ویژه کشاورزان، از فعالیت و تشدید سامانه بارشی در بخش‌هایی از کشور طی روزهای پنجشنبه (۱۴ آبان) تا یکشنبه (۱۷ آبان) خبر داد و نسبت به احتمال بروز خسارت در بخش کشاورزی هشدار داد. بر اساس این هشدار، روز پنجشنبه (۱۴ آبان) استان‌های چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان، ایلام، کرمانشاه، شمال فارس، جنوب و غرب اصفهان، نیمه غربی کردستان، جنوب استان‌های همدان و مرکزی و شمال استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، البرز، قزوین و تهران تحت تأثیر فعالیت این سامانه قرار می‌گیرند. در این روز، بارش باران، رعدوبرق، بارش برف در مناطق سردسیر و کاهش محسوس دما پیش‌بینی شده است. همچنین روز جمعه (۱۵ آبان) استان‌های خوزستان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، ایلام، لرستان، مرکزی، همدان، شمال استان‌های بوشهر و فارس، جنوب و غرب اصفهان، کردستان، کرمانشاه، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، گیلان، مازندران، گلستان، شمال استان‌های البرز، تهران و قزوین، زنجان، خراسان رضوی و شمال خراسان جنوبی تحت تأثیر فعالیت سامانه بارشی قرار خواهند گرفت. این شرایط جوی روز شنبه (۱۶ آبان) در استان‌های چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان، ایلام، لرستان، کرمانشاه، کردستان، همدان، مرکزی، اصفهان، نیمه شمالی فارس، شمال بوشهر، تهران، قم، البرز، قزوین، زنجان، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، شمال و غرب سمنان و ارتفاعات گیلان و مازندران پیش‌بینی می‌شود. بر اساس پیش‌بینی سازمان هواشناسی، روز یکشنبه (۱۷ آبان) نیز استان‌های خوزستان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان، ایلام، کرمانشاه، کردستان، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، تهران، البرز، قزوین، زنجان، مرکزی، همدان، اصفهان، قم، اردبیل، گیلان، مازندران، گلستان، نیمه شمالی استان‌های بوشهر و فارس، یزد، خراسان شمالی، شمال خراسان رضوی و شمال سمنان تحت تأثیر این سامانه بارشی قرار می‌گیرند.

گزارش

اتلاف نیمی از انرژی در ساختمان‌ها

کارشناس ارشد حوزه انرژی معتقد است قانون‌گریزی، پایبند نبودن دولت‌ها و مجالس ادوار مختلف به مصوبات و ترک فعل دستگاه‌های نظارتی و قضایی در اجرای قوانینی همچون مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان طی سه دهه گذشته سبب شده تا امروز شاهد تشدید ناترازی انرژی در کشور باشیم. جواد نوفرستی در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به در پیش بودن فصل سرما و راهکارهای موجود بویژه در بخش خانگی برای مدیریت ناترازی گاز در کشور اظهار داشت: در حوزه بهینه‌سازی، راهکارهای متعددی وجود دارد که از ده‌ها مورد آغاز می‌شود و تا بیش از ۱۰۰ اقدام عملیاتی قابل گسترش است و البته بخش عمده‌ای از این اقدامات هزینه‌ای برای دولت یا شهروندان ندارند یا بسیار کم‌هزینه‌اند. وی افزود: نباید خود را فقط درگیر اثبات درصدهای صرفه‌جویی ۱۰ یا ۱۵ درصدی کنیم؛ تجارب ملموس نشان می‌دهد اختلاف در تنظیم دمای پکیج و سامانه‌های گرمایشی میان روز و شب تاثیر بسزایی در کاهش مصرف دارد. نوفرستی یادآورشد: کم‌کردن درجه حرارت بخاری یا پکیج در آغاز روز اقدامی موثر است، اما گام ساده‌تر، بستن اصولی دریچه‌های کولر است. کانال‌های پرقدرت کولر تا پشت بام کشیده شده‌اند و بخش بزرگی از گرمای محیط را تخلیه می‌کنند. متاسفانه میلیون‌ها کانال کولر در فصل سرما باز می‌ماند؛ در حالی که فقط نباید به بستن زبانه فلزی بسنده کرد، بلکه باید با پوشش‌های نایلونی و پلاستیکی به صورت کامل مسدود و درزبندی شوند. این کارشناس انرژی با اشاره به ابعاد ناترازی گاز در کشور اعلام کرد: کشور امروز با کسری ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون مترمکعبی گاز در روز مواجه است که در صورت همراهی عمومی در بخش مشترکان خانگی می‌توان تا ۸۰ میلیون مترمکعب کاهش داد. وی ادامه داد: برای دستیابی به این بازدهی، هدف‌گذاری صرفه‌جویی باید آگاهانه روی عدد ۲۰ درصد تنظیم شود تا تحقق ۱۰ تا ۱۵ درصدی آن تضمین شده باشد، زیرا دستیابی کامل به هدف ۲۰ درصدی به دلایل ساختاری ممکن نیست.

نوفرستی با یادآوری این نکته که همه مشترکان گاز توان و امکان مشارکت یکسان ندارند، اظهار داشت: مشترکی که منزلش در کل گرم نمی‌شود یا بر اساس شاخص‌های مصرفی کمتر از ۱۰۰ مترمکعب گاز در ماه می‌سوزاند، ظرفیتی برای صرفه‌جویی مضاعف ندارد. مشابه این موضوع در طرح برق امید نیز وجود داشت که هشت میلیون مشترک با مصرف زیر ۱۰ کیلووات ساعت افتخار محسوب می‌شد، در حالی که این گروه امکان کاهش بیشتر مصرف را ندارند. این کارشناس انرژی تاکید کرد: بنابراین بار اصلی صرفه‌جویی باید بر دوش بخش‌هایی باشد که پتانسیل دارند؛ ضمن آنکه اجرای برخی راهکارها مانند نصب ترموستات نیازمند هزینه‌هایی است که تامین آن در توان همه خانوارها نیست.

◄ ریشه ناترازی در سه دهه

نوفرستی ریشه اصلی چالش‌های امروز را در اجرانشدن قوانین مصوب دانست و اضافه کرد: بر اساس بررسی‌ها و گزارش‌های کارشناسی، کشور در بخش مقررات کمبودی ندارد، بلکه چالش اصلی در عدم تمکین به قوانین از سوی دستگاه‌های اجرایی، مجالس ادوار مختلف و غفلت نهادهای نظارتی و دادستانی در ورود به موقع به موارد ترک فعل است.

وی ادامه داد: اجرای مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان که بیش از ۳۰ سال از ابلاغ آن می‌گذرد، همچنان روی زمین مانده است. در نشست‌های مشترک در شرکت ملی گاز بارها اجرای این قانون و بررسی عدم اجرای آن مطالبه شده است. اکنون نیز ویرایش پنجم این مقررات تدوین شده که با ابهامات و ایرادات جدی همراه است و وزیر مربوطه ناچار شده تیمی را مامور بررسی موانع اجرایی ویرایش‌های چهارم و پنجم کند، در حالی که اجرای همان الزامات اولیه کافی بود. این کارشناس انرژی با اشاره به پیامدهای سیاست‌گذاری‌های نادرست گذشته اذعان داشت: بخش عمده اتلاف انرژی در ساختمان‌ها حاصل حداقل سه دهه تصمیم‌گیری اشتباه و کمبود مطالبه‌گری است. از زمان تصویب طرح تثبیت قیمت‌ها در مجلس هفتم تحت عنوان عیدی به مردم که بعدها طراحان آن به اشتباه بودنش اذعان کردند و هرگز خسارات آن جبران نشد، سیاست‌ها در حوزه انرژی به بیراهه رفت. به عقیده وی معضل امروز فقط با دستکاری نرخ حل‌شدنی نیست؛ ساختمان‌ها از الفبای عایق کاری محروم‌اند و دیوارهای عایق کاری نشده، گرمای گران‌بهای زمستان را هدر داده و بار حرارتی تابستان را به درون بنا منتقل می‌کنند. نوفرستی تاکید کرد: برای اجرای قانون نیاز به ضمانت اجرایی واقعی است؛ اگر به جای ارجاع به کمیسیون‌ها و پرداخت جریمه، برای ساختمانی که الزامات مبحث ۱۹ را نقض کرده حکم تخریب صادر می‌شد یا حداقل از صدور پایان کار جلوگیری به عمل می‌آمد، رویه سازندگان تغییر می‌کرد. اجرای این مهم البته مشروط به آن است که ناظران و کارشناسان فنی در شهرداری‌ها و دستگاه‌های متولی، خود اشراف کاملی بر الزامات فنی مبحث ۱۹ پیدا کنند.

◄ اتلاف ۵۰ درصدی انرژی

این کارشناس انرژی ضعف ساخت‌وساز را متوجه مرحله طراحی دانست و گفت: مصداق عینی این بیت که خشت اول گر نهد معمار کج - تا ثریا می‌رود دیوار کج در مهندسی ساختمان کشور رخ داده است. مهندسان طراح و معمار به نمای ظاهری توجه کامل نشان می‌دهند، اما تاسیسات و بهره‌وری انرژی در نقطه طراحی لحاظ نمی‌شود؛ دردی که سه دهه در سمینارها تکرار شده اما پاسخی نگرفته است.

وی هشدار داد: امروز مدیریت انرژی از مدار درایت و دوراندیشی خارج شده و از سر ناچاری اداره می‌شود. شرایط امروز کشور بر اثر اضطرار است و ابعاد ناترازی به طور مستقیم با امنیت ملی پیوند خورده است. اکنون نیروگاه‌ها به مصرف سوخت دوم روی آورده‌اند، زمستان سال گذشته ۱۳ مجتمع پتروشیمی ارزآور کشور با درآمد روزانه میلیون دلاری به دلیل قطع گاز و کمبود خوراک دچار توقف شدند و امسال نیز شاید ناچار به تعطیلی هفتگی صنایع شویم. نوفرستی با بیان اینکه از سوی دیگر وجود اتلاف انرژی می‌تواند یک فرصت راهبردی قلمداد شود و تصریح کرد: بر پایه مقالات علمی و بررسی‌های کارشناسی، ساختمان‌های کشور دست‌کم ۵۰ درصد اتلاف انرژی دارند. این عدد اگرچه منفی به نظر می‌رسد، اما به معنای لزوم یافتن صرفه جویی برای ۵۰ درصد ظرفیت در حال هدررفت است که فضایی بی‌نظیر برای نخبگان، مخترعان، کارآفرینان و شرکت‌های دانش‌بنیان فراهم می‌آورد.